

A close-up photograph of water gushing out of a dark pipe. The water is captured in motion, creating a dynamic, textured surface with white foam and bubbles. The background is a soft, out-of-focus teal color.

Rapport

Evaluering af vejledning om totaløkonomi for danske vandselskaber

Energistyrelsen

December 2020

Pluss

Om totaløkonomi i vandselskaber

Denne undersøgelse er gennemført for at opnå mere konkret viden om danske vandselskabers anvendelse af TCO-redskaber, herunder anvendelsen af Energistyrelsens vejledning i brug af totaløkonomi i danske vandselskaber fra december 2017. Der ønskes en større viden herom bl.a. med henblik på at evaluere Energistyrelsens vejledning.

Idéen bag TCO (Total Cost of Ownership), eller *totaløkonomi*, er at beregne alle udgifter gennem et produkts levetid. Det omfatter således både udgifter til investerings- eller indkøbsbeslutninger, driftsomkostninger i aktivets levetid og bortskaffelsesomkostninger. Der findes mange vejledninger og tilgange på dette område.

Fordelen ved at inddrage TCO i sin investering/indkøbsbeslutning er, at man får indregnet flere af de reelle omkostninger forbundet med en investering, der ligger udover indkøbsprisen, og der kan sammenlignes alternative projekter og løsninger. TCO er således et fornuftigt redskab, der kan gavne både økonomi og miljø.

Ulempen ved TCO er, at det kan være ressourcekrævende at foretage den nødvendige beregning, da det bl.a. kræver en mere omfattende omkostningsbetragtning samt indhentning af yderligere data.

Evalueringen gennemføres på baggrund af et politisk ønske, jf. *Aftale om justeret økonomisk regulering af vandsektoren* fra november 2018 mellem daværende regering (VLAK-regeringen), Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Enhedslisten, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti.

Sammenfatning

Baggrund

Opgaven, som den er formuleret af Energistyrelsen, er at levere en kort rapport med hovedkonklusioner om brugen af totaløkonomiske vurderinger (TCO) i vandselskaber og en evaluering af Energistyrelsens vejledning på området.

Der er ikke tale om en normativ vurdering af, hvorvidt selskaberne bruger det i tilfredsstillende grad, men om en kortlægning, der har til formål at belyse, hvordan og i hvilket omfang vandselskaberne bruger totaløkonomiske vurderinger, og hvordan vandselskaberne bruger vejledning på området til at løfte opgaven. De følgende iagttagelser og betragtninger, der står for konsulentens egen regning, går på tværs af analysens kvantitative og kvalitative data.

TCO bruges af ca. halvdelen af vandselskaberne

Totaløkonomiske vurderinger bruges i varierende omfang af cirka halvdelen af undersøgelsens vandselskaber. Der er en tendens til, at de større selskaber benytter TCO i højere grad end de mindre, men de store har også større investeringer, og dermed er den potentielle gevinst ved at bruge totaløkonomiske vurderinger tilsvarende større.

Der er generelt ikke én måde at bruge TCO på

Der er varierende tilgange blandt vandselskaberne i deres anvendelse af TCO-redskaber. Nogle bruger Energistyrelsens vejledning i brug af totaløkonomi for vandselskaber, andre bruger ekstern rådgivning, mens en del af selskaberne også har udviklet egne metoder og vejledninger til at foretage totaløkonomiske vurderinger. Ikke mindst bruger flere et mix af ovenstående.

35,5% kender Energistyrelsens vejledning

35,5% af undersøgelsens respondenter angiver, at de kender til Energistyrelsens vejledning fra 2017. Blandt disse er der 38,1%, der bruger den som en fast del af deres beslutningsværktøjer i vandselskabet. Med andre ord er det ca. hver syvende af respondenterne, anvender vejledningen.

Energistyrelsen vejledning er forståelig

Blandt de vandselskaber, der benytter Energistyrelsens vejledning, opleves vejledningen som forståelig blandt langt de fleste. Enkelte har valgt ikke at benytte vejledningen, da den opleves for kompleks og for detaljeret til deres behov. Af enkelte interviews fremgår det, at ingeniører og andre med teknisk baggrund formentlig har mere ud af vejledningen end de, der har en økonomisk baggrund og derfor i forvejen har bedre kendskab til investeringsberegninger.

Sammenfatning

Energistyrelsens vejledning har haft en mere indirekte effekt

Mens det er en relativt lille andel, der bruger vejledningen aktivt, viser undersøgelsen, at vejledningen har haft en mere indirekte effekt over for en større andel af vandselskaberne, hvor vejledningen har givet øget inspiration til, eller viden om, totaløkonomi.

Rådgiverne har en vigtig rolle i brugen af TCO

En stor del af vandselskaberne bruger eksterne rådgivere (f.eks. rådgivende ingeniører eller revisorer), som assistance til opgaven, ligesom andre benytter data og rådgivning fra leverandørerne.

Der skelnes mellem TCO-betragtninger og hensyn til miljø, klima og energi

Mens totaløkonomi er et væsentligt hensyn i forbindelse med investeringer blandt en stor del af vandselskaberne, vejer andre hensyn også tungt. Særligt miljø, klima og energi indgår i overvejelserne, når vandselskaberne foretager investeringer.

Skab data og benchmark bag TCO

De kvalitative kommentarer peger i retning af en øget opmærksomhed på værdien af TCO over tid – at det er en bevægelse blandt forsyningerne, der går i den rigtige retning. Det angives også, at TCO-tilgangen ses som et element i et samlet, øget fokus på *asset management* og dermed en helhedsbetragtning på forsyningernes aktiver, herunder også på risici.

TCO angives som særligt værdifuldt, der hvor der er reelle investeringsalternativer samt pålidelige data. Standardisering af data til input i beregningerne bliver efterlyst i nogle interviews – med det mål at få bedre *benchmark* på investeringer (fx ”hvad er risiko for brud på en drikkevandsledning – hvilke data kan lægges til grund for en vurdering?”). Det angives, at der på dette punkt i dag er bedre data på spildevand end på vand.

Indholdsfortegnelse



Om undersøgelsen

6



Generel anvendelse af TCO

10



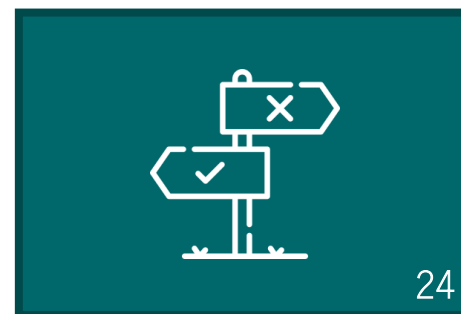
Brug af vejledning

15



Udfordringer ved TCO

21



Hensyn ifm. investeringer

24

Indholdsfortegnelse



Om undersøgelsen

6



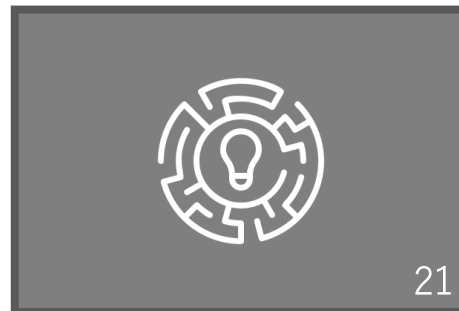
Generel anvendelse af TCO

10



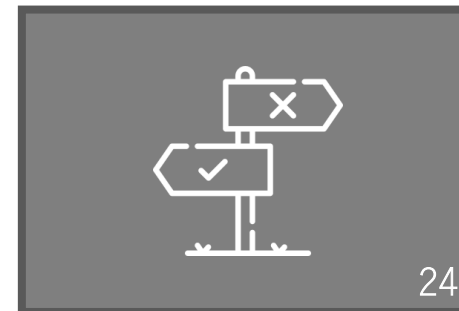
Brug af vejledning

15



Udfordringer ved TCO

21



Hensyn ifm. investeringer

24

Om undersøgelsen

Kortlægningen består af to elementer:

- Et spørgeskema
- Uddybende interviews med udvalgte interessenter på området

Spørgeskema

Vi har foretaget den primære dataindsamling via et spørgeskema til 214 selskaber/forsyningskoncerner, der er omfattet - eller før 1. januar 2020 var omfattet af - indtægtsrammereguleringen. Spørgeskemaet er således sendt til alle kommunalt ejede vand- og spildevandsselskaber såvel som forbrugerejede vandselskaber med en debiteret vandmængde på 200.000 m³ eller mere på baggrund af kontaktdata leveret af Energistyrelsen.

Dansk Industri, DANVA, Danske Vandværker, Dansk Miljøteknologi og et vandselskab har været indbudt til at levere kommentarer og feedback til spørgeskemaet før udsendelse med henblik på at skærpe og kvalificere det.

Alle respondenter har haft mulighed for at besvare spørgeskemaet i perioden fra d. 29. oktober til d. 19. november 2020.

Spørgeskemaet har foruden kvantitative data skabt mange fritekstbesvarelser, der er blevet analyseret kvalitativt til brug i denne rapport, ligesom disse er udleveret til Energistyrelsen i anonymiseret form.

Interviews

Der er ligeledes foretaget uddybende interviews med følgende:

- DANVA
- Danske Vandværker
- DI Vand
- Dansk Miljøteknologi
- Grundfos
- Fire forsyningselskaber inden for vand og/eller spildevand

Interviewene har haft til formål at nuancere og detaljere indsigterne fra spørgeskemaundersøgelsen, og er foretaget i løbet af oktober og november 2020.

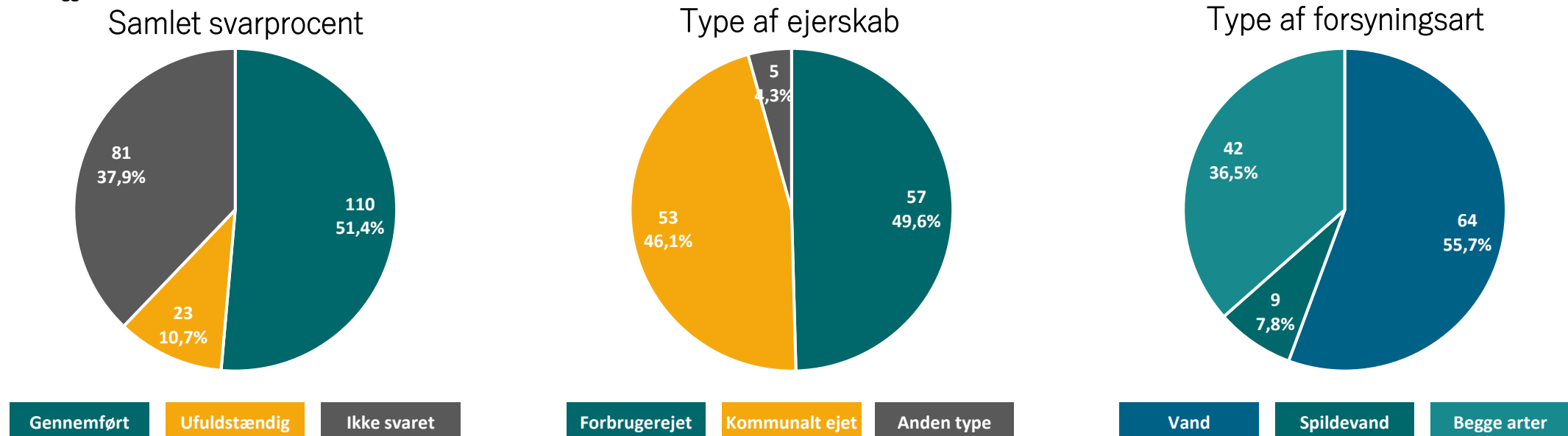
Om undersøgelsen

Spørgeskemaundersøgelsen har opnået en svarprocent på 51,4%. Der er ikke et objektivi, sandt mål for, hvad der er en god svarprocent, men sammenlignet med lignende undersøgelser, er tallet tilfredsstillende. Samtidig er der bred geografisk repræsentation i undersøgelsen.

En *gennemført* besvarelse forstås sådan, at en respondent har gennemført hele spørgeskemaundersøgelsen. Hertil kommer 23 respondenter, eller 10,7% af de adspurgte, hvis besvarelse er *ufuldstændig*. Dette betyder, at respondenter har gennemført nogle, men ikke alle spørgsmål. Det dækker både over respondenter, der har besvaret få eller et flertal af spørgsmålene. De ufuldstændige besvarelser er inkluderet ved de spørgsmål, hvor respondenter har besvaret spørgsmålet. 115 respondenter (53,7%) har besvaret halvdelen af spørgsmålene af spørgeskemaet eller flere. Det er således også kun for disse, at baggrundsdata vises på denne side og den næste.

Undersøgelsen er sendt til forsyningsselskabets generelle e-mailadresse (hovedpostkasse) fremfor til en specifik person, og det har således været op til forsyningsselskaberne, hvem der har besvaret undersøgelsen. Formodningen gennem interview er, at det især er plan- og projektafdelingerne samt økonomifunktionerne, der har forudsætningerne for at kunne svare (og dermed formentligt også har leveret svarene).

Figur 1: Baggrundsinformation I

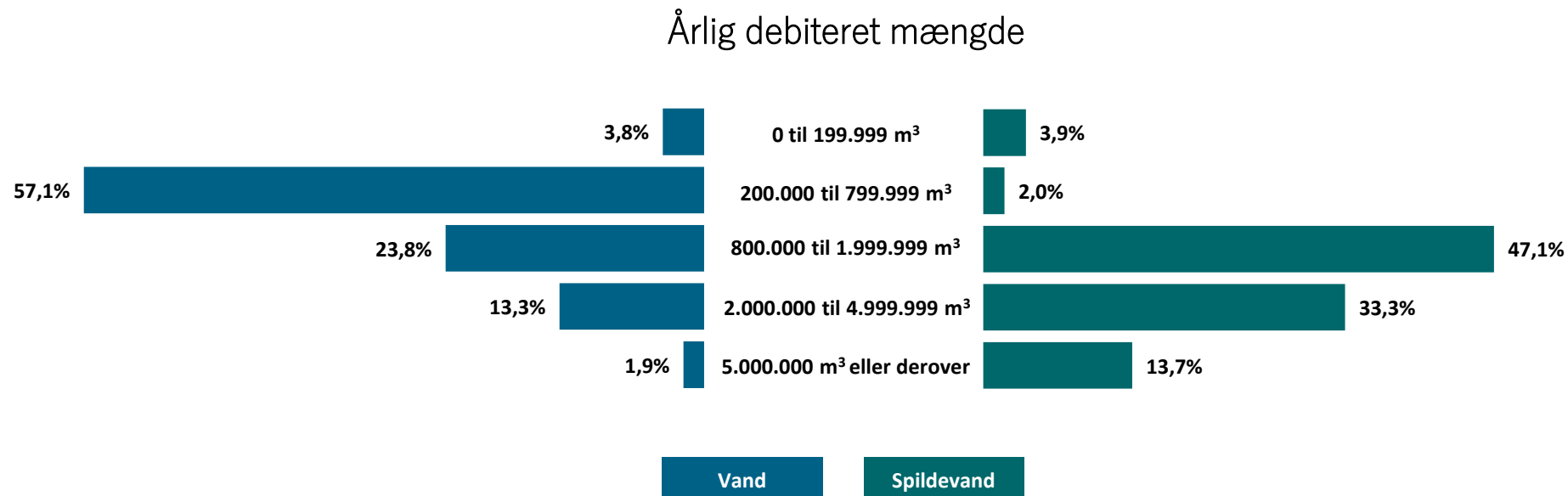


Om undersøgelsen

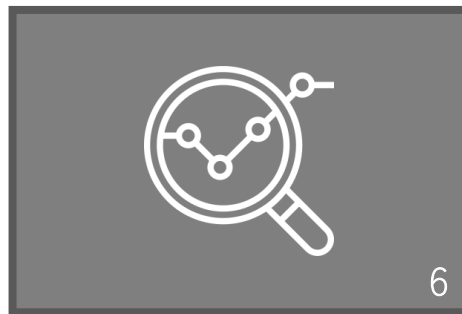
Undersøgelsen er som nævnt sendt ud til alle kommunale vand- og spildevandsselskaber såvel som forbrugerejede selskaber med en årlig debiteret mængde på 200.000 m³ eller derover. Det forekommer sandsynligt, at totaløkonomi bruges forskelligt mellem mindre og større selskaber og i enkelte tilfælde vil undersøgelsens spørgsmål blive fremstillet på baggrund af selskabernes størrelse.

I figuren nedenfor kan det ses, hvad den årlige debiterede mængde er for de selskaber, der har deltaget i undersøgelsen. Spildevandsselskaber, der generelt har en større debiteret vandmængde, er også i denne undersøgelse gennemsnitligt større end vandselskaberne. Samtidig er der meget få deltagere blandt drikkevandselskaber med en debiteret mængde på 5.000.000 m³ eller mere. Forbrugerejede selskaber med en debiteret vandmængde på under 200.000 m³ har ikke været omfattet af undersøgelsen.

Figur 2: Baggrundsinformation II



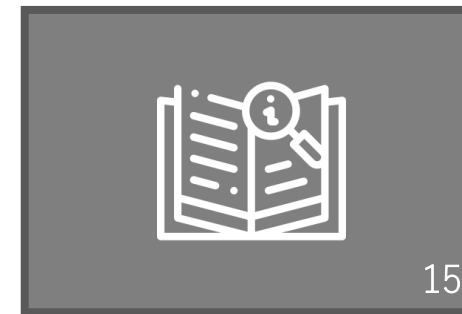
Indholdsfortegnelse



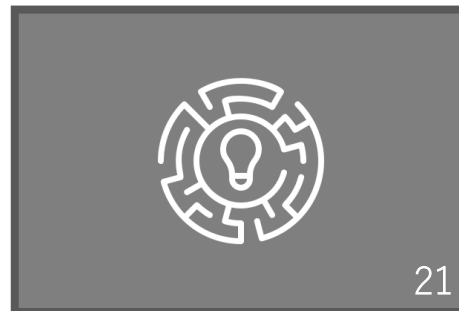
Om undersøgelsen



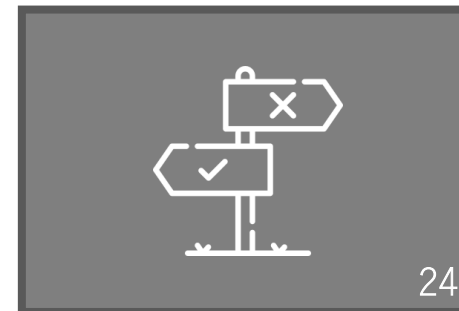
Generel anvendelse af TCO



Brug af vejledning



Udfordringer ved TCO



Hensyn ifm. investeringer

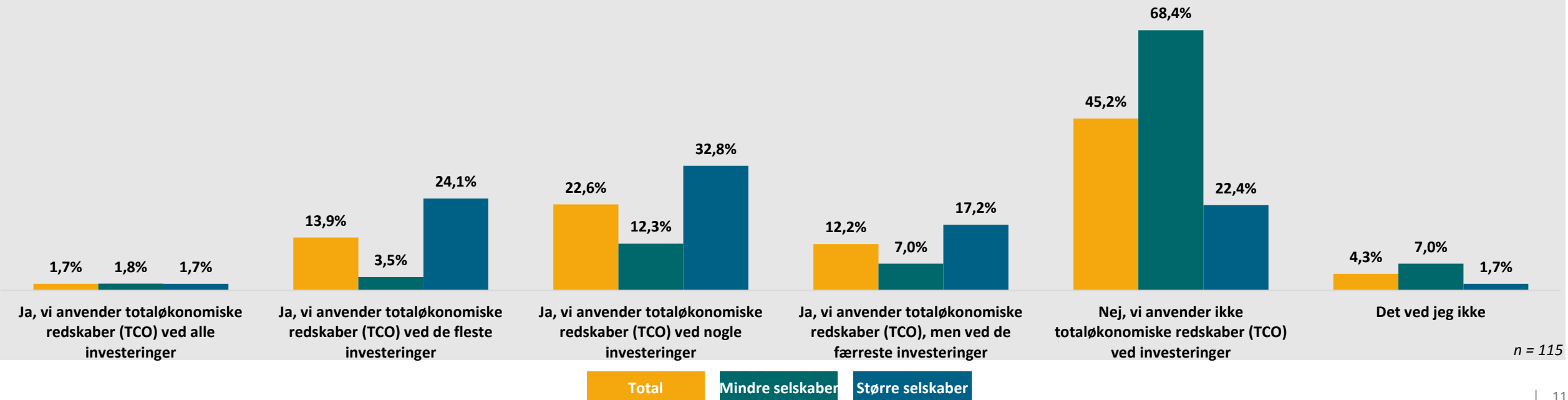
Større selskaber anvender generelt TCO – mindre selskaber gør i mindre grad

Figuren nedenfor viser, at der er store forskelle i anvendelsen af totaløkonomiske beregninger. 45,2% af vandselskaberne i undersøgelsen anvender ikke totaløkonomiske redskaber ved investeringer. Dette er særligt gældende for mindre selskaber, der leverer under 800.000 m³ vand om året, hvor 68,4% af selskaberne ikke anvender totaløkonomiske redskaber. Det er blot 5,3% af de mindre selskaber, der bruger totaløkonomiske redskaber ved alle eller ved de fleste investeringer, mens tallet er 25,8% for de større selskaber på mindst 800.000 m³.

En af årsagerne hertil kan være, at de mindre selskaber typisk foretager mindre investeringer end de større selskaber, som denne undersøgelse også viser senere, og nogle oplever i den forbindelse, at indsatsen i den totaløkonomiske vurdering ikke står mål med den gevinst, som vurderingen eventuelt giver.

Figur 3: Anvender I som selskab totaløkonomiske redskaber (f.eks. beregninger, modeller, hensyn eller andet) ved investeringer?

Større selskaber er her selskaber med en årlig debiteret vandmængde på mindst 800.000 m³ inden for enten vand eller spildevand.

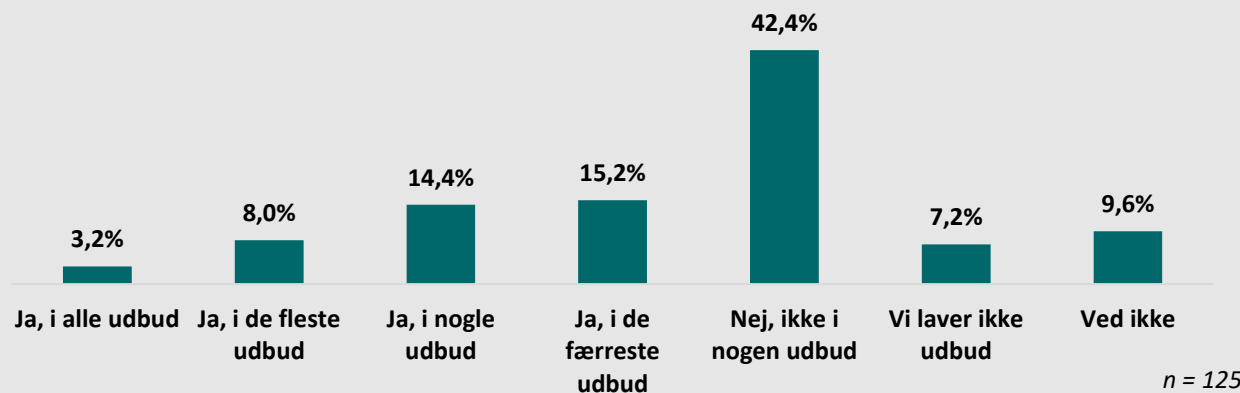


De færreste selskaber stiller ofte eller altid krav om totaløkonomi i udbud

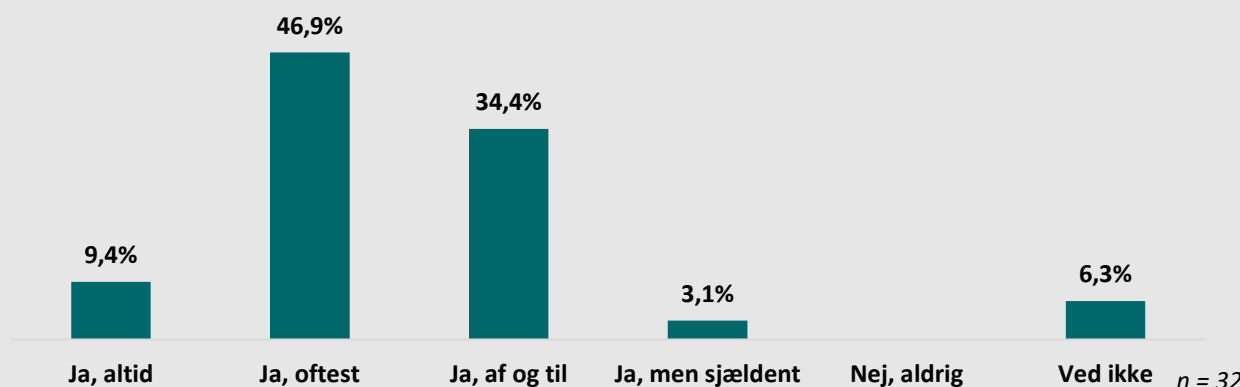
Flere vandselskaber, særligt de største af dem, køber ind via udbud – eksempelvis i forbindelse med et større anlægsprojekt. Undersøgelsen viser, at det er et fåtal af selskaberne, der ofte stiller krav til anvendelse af totaløkonomi i forbindelse med udbud. Blot 11,2% af respondenterne svarer således, at de stiller sådanne krav i de fleste eller i alle udbud.

Blandt de, der stiller krav om anvendelse af totaløkonomi i forbindelse med udbud, stiller over halvdelen af respondenterne altid eller ofte krav til oplysninger, der kan anvendes i en totaløkonomisk vurdering, som eksempelvis levetidsdata og levetidsomkostninger.

Figur 4: Stiller I krav til anvendelse af totaløkonomi/TCO i forbindelse med udbud?



Figur 5: Stilles der i udbudsmaterialet krav til oplysninger, der kan anvendes i en totaløkonomisk vurdering?



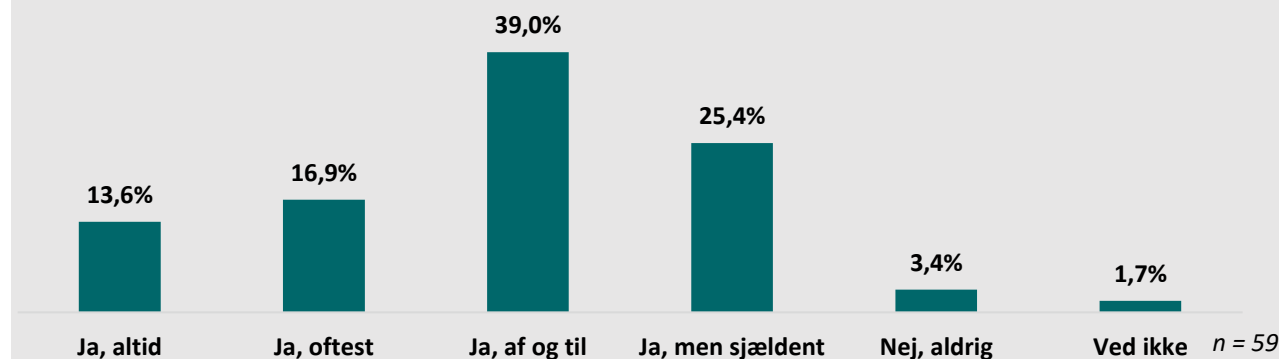
Blandt de, der anvender TCO, benytter de fleste ekstern rådgivning, men de har ikke et fast TCO-koncept

Når vandselskaberne foretager totaløkonomiske beregninger, benytter de i mange tilfælde ekstern rådgivning. Den rolle kan udfyldes af eksempelvis rådgivende ingeniører, revisorer eller leverandører. Det er kun 3,4% af de respondenter, der anvender totaløkonomiske beregninger, som aldrig bruger ekstern rådgivning.

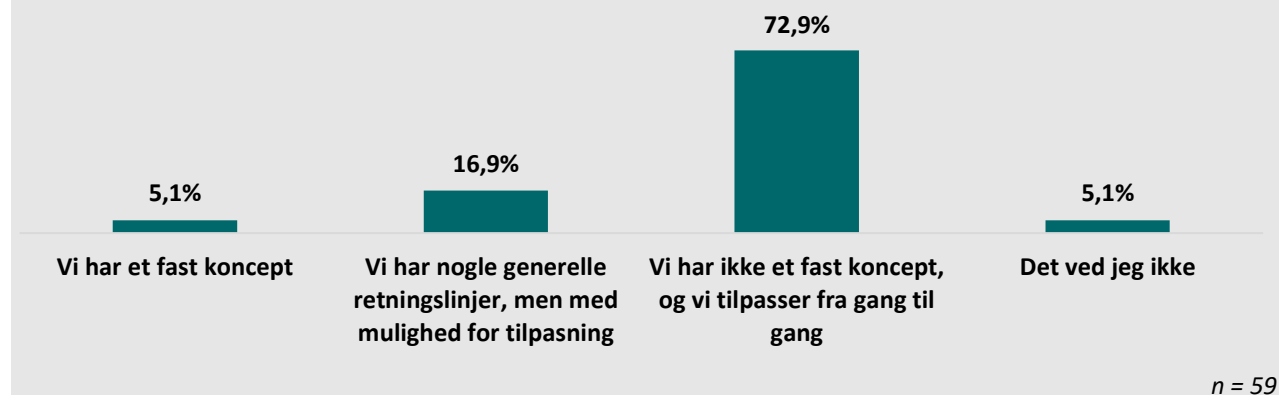
Samtidig er det også de færreste, der har et decideret fast koncept for, hvordan en totaløkonomisk beregning foretages, hvilket undersøgelsens interviews også underbygger. Med andre ord kan den totaløkonomiske beregning foretages på én måde (f.eks. via ekstern rådgivning) i forbindelse med ét indkøb, og på en anden måde (f.eks. egen beregning) i forbindelse med et andet indkøb.

72,9% af respondenterne, der benytter totaløkonomiske beregninger, har ikke et fast koncept, som de anvender.

Figur 6: Bruger I ekstern rådgivning, når I foretager totaløkonomiske beregninger (rådgivende ingeniører, revisor eller andet)?



Figur 7: Er brugen af totaløkonomi/TCO i jeres selskab standardiseret via f.eks. vejledninger?

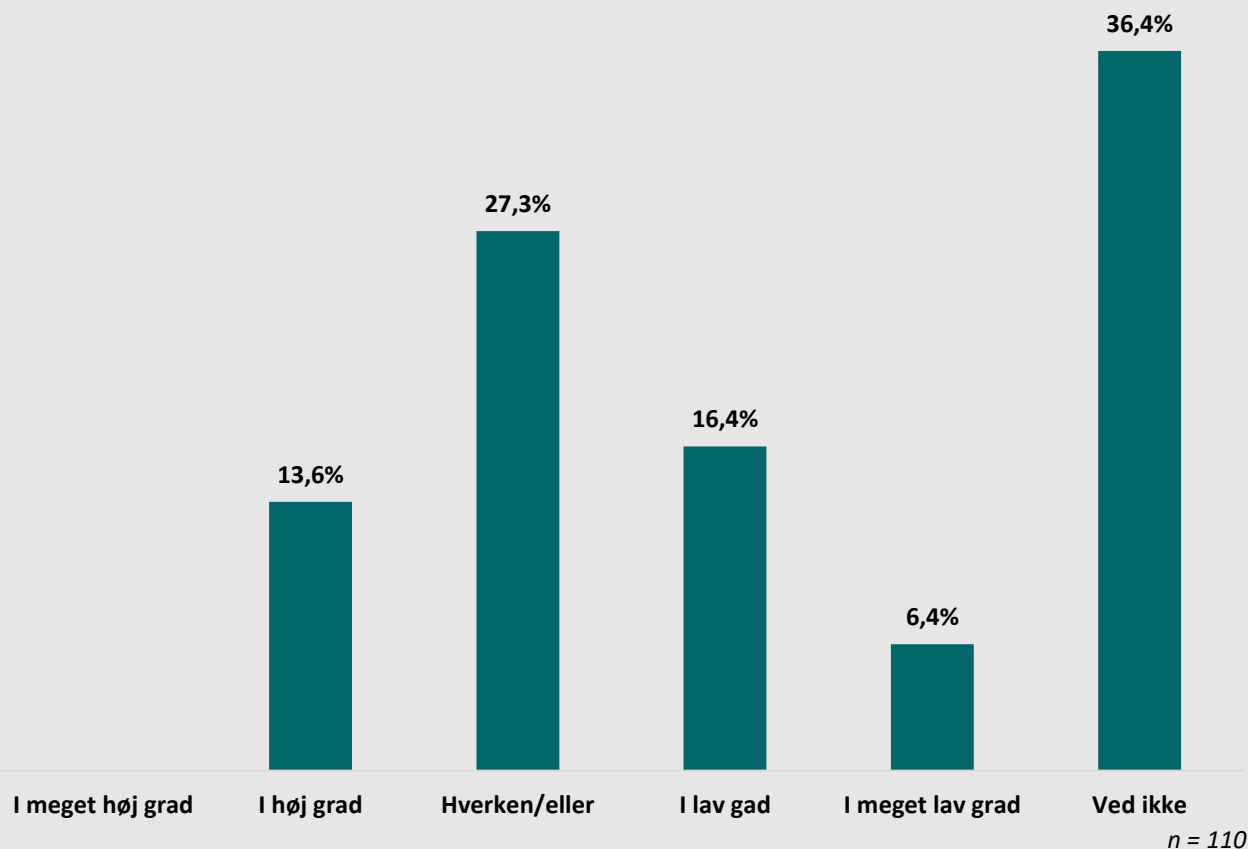


Ca. hver fjerde oplever, at leverandører og rådgivere har mindre god indsigt i TCO

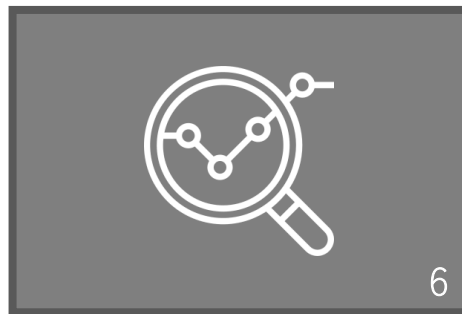
Da en stor del af vandselskaberne benytter ekstern rådgivning i forbindelse med totaløkonomiske beregninger, er kvaliteten af denne også betydningsfuld.

22,8% oplever i lav grad eller meget lav grad, at leverandører og rådgivere har god indsigt totaløkonomi, mens en stor del af undersøgelsens respondenter ikke har angivet en særlig holdning hertil, og således har over halvdelen svaret 'hverken/eller' eller 'ved ikke'.

Figur 8: I hvilken grad oplever du, at leverandører og rådgivere har god indsigt i totaløkonomi/TCO?

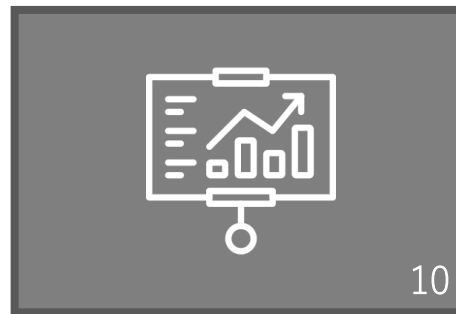


Indholdsfortegnelse



Om undersøgelsen

6



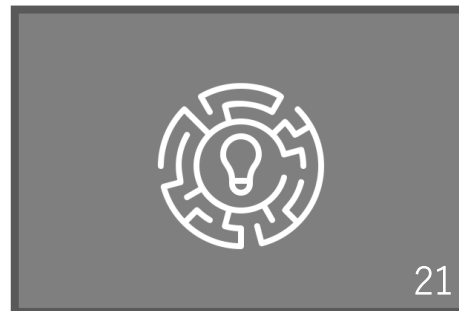
Generel anvendelse af TCO

10



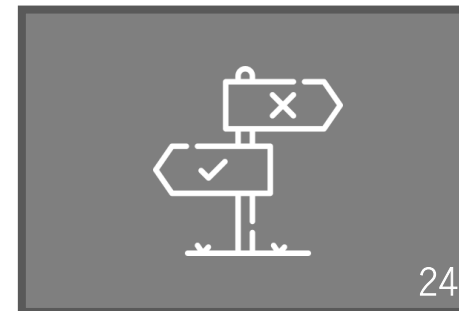
Brug af vejledning

15



Udfordringer ved TCO

21



Hensyn ifm. investeringer

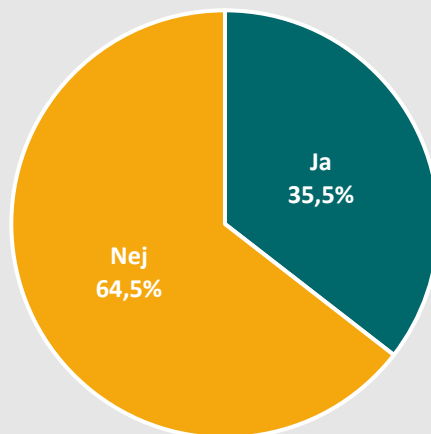
24

Godt hver tredje kender til Energistyrelsens vejledning i brug af totaløkonomi – blandt disse anvender et mindretal vejledningen

Energistyrelsen offentliggjorde i 2017 en vejledning til danske vandselskaber om brug af totaløkonomi, og vejledningen har derfor været tilgængelig i ca. tre år. Undersøgelsen viser, at lidt over en tredjedel, nemlig 35,5% af respondenterne har kendskab til vejledningen, mens 64,5% ikke har.

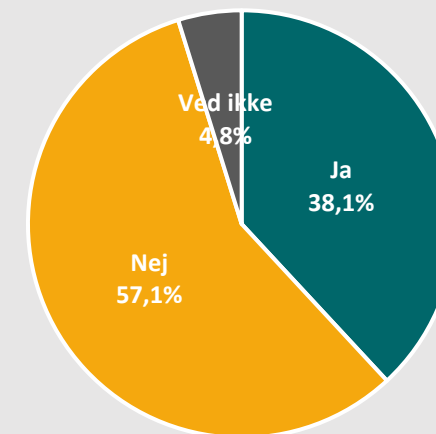
Blandt de respondenter, der har tilkendegivet, at de kender vejledningen, angiver 38,1%, at de i et eller andet omfang benytter Energistyrelsens vejledning som en del af de faste beslutningsværktøjer i vandselskabet, mens 57,1% ikke benytter den direkte. Med andre ord er det 16 ud af 121, der har kendskab til og anvender vejledningen.

Figur 9: Har du kendskab til Energistyrelsens vejledning i brug af totaløkonomi/TCO for danske vandselskaber fra 2017?



n = 121

Figur 10: Anvender I – i et eller andet omfang – vejledningen fra Energistyrelsen som en del af jeres faste beslutningsværktøjer?

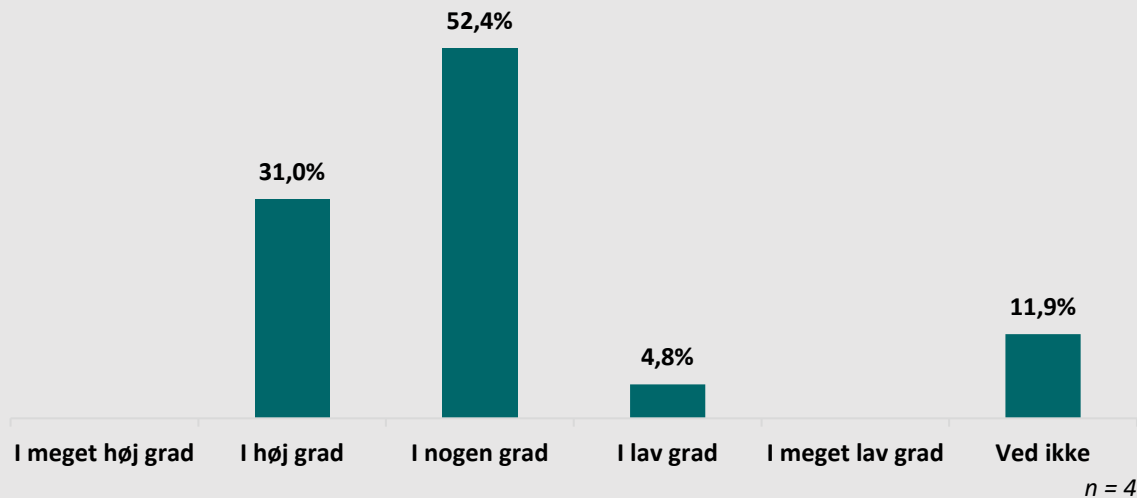


n = 42

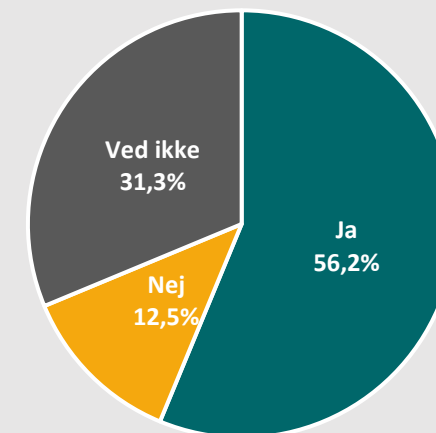
Blandt de der *anvender* vejledningen oplever de fleste den som forståelig og understøttende i arbejdet med TCO

Blandt de vandforsyninger, der benytter Energistyrelsens vejledning, har vi spurgt, i hvilken grad de finder den forståelig. Langt størstedelen, 83,4%, angiver at de finder vejledningen forståelig i nogen eller i høj grad, mens blot 4,8% kun finder dette i lav eller meget lav grad. Samtidig svarer den samme gruppe af forsyninger i overvejende grad, at vejledningen har understøttet arbejdet med at investere ud fra et totaløkonomisk perspektiv.

Figur 11: I hvilken grad finder du Energistyrelsens vejledning i brug af totaløkonomi forståelig?



Figur 12: Oplever du, at vejledningen fra Energistyrelsen har understøttet/understøtter jeres arbejde i at investere ud fra et totaløkonomisk perspektiv?



Blandt de der *kender* vejledningen oplever de fleste den som inspirerende, når der skal arbejdes totaløkonomisk

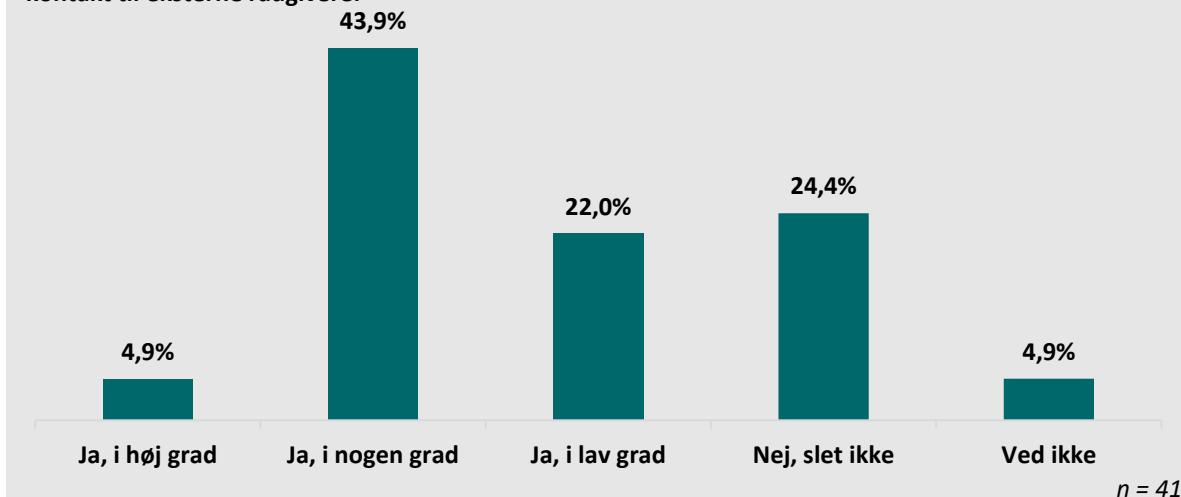
Mens blot 38,1% af de respondenter, der kender Energistyrelsens vejledning, bruger denne som en del af de faste beslutningsværktøjer, viser undersøgelsen også, at vejledningen har haft en mere indirekte virkning. Således svarer langt størstedelen, 70,8%, at vejledningen har givet en bredere inspiration til at arbejde med totaløkonomi. Det kan være i form af indirekte effekter som øget bevidsthed eller viden, der gør, at selskabet eventuelt bruger en anden vejledning eller søger hjælp via eksterne rådgivere.

Blandt de der ikke benytter vejledningen nævnes årsager som kompleksiteten og detaljegraden i vejledningen.

Hvilke årsager er der til dette (at I ikke benytter vejledningen, red.)?

- "Vi anvender vores egen tilgang under asset management"
- "Den angivne metode er for kompleks til at benytte i dagligdagen (...)"
- "Vejledningen er meget teknisk/kompliceret (...)"
- "Omfanget og detaljegraden"

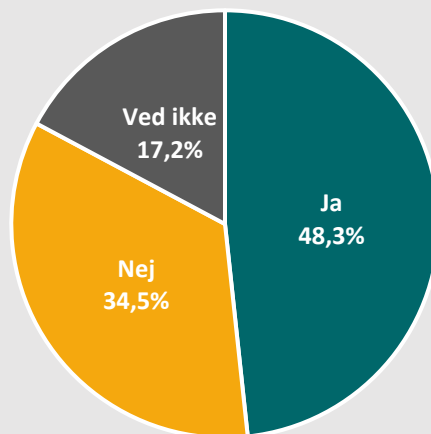
Figur 13: Har vejledningen givet jer inspiration til at arbejde med totaløkonomi på en anden måde end brug af selve vejledningen? Eksempelvis øget bevidsthed om TCO, formulering af egen vejledning, ny kontakt til eksterne rådgivere.



Knap halvdelen anvender andre vejledninger eller modeller end Energistyrelsens vejledning

48,3% benytter en anden vejledning end Energistyrelsens vejledning fra 2017. Dette kan eksempelvis være egne tilvirkninger af Energistyrelsens model, modeller fra eksterne rådgivere eller modeller, som selskaberne selv har lavet. Særligt sidstnævnte løsning, egne modeller, nævnes bredt, ligesom flere også foretager totaløkonomiske vurderinger som et led i selskabets generelle arbejde med *asset management*.

Figur 14: Anvender I andre vejledninger, modeller eller egne beregninger af totaløkonomi/TCO end Energistyrelsens vejledning?



n = 58

Hvilke(n) benytter I i den forbindelse?

- "Eget udviklet setup"
- "Vi har selv lavet en version"
- "Det sociale område, miljø og verdensmål indgår også i vurderingen (...)"
- "Egne beregninger"
- "Ofte udbyder vi på teknisk/økonomisk mest fordelagtige tilbud, hvor samme parametre indgår (...)"
- "Egne metoder"
- "Egen mangeårig erfaring (...)"

De primære årsager til at anvende andre vejledninger end Energistyrelsens er manglende kendskab og at man tidligere har anvendt andre redskaber

Blandt de, der bruger andre vejledninger eller modeller end Energistyrelsens, har vi spurgt til årsagen. De fleste angiver et manglende kendskab til Energistyrelsens vejledning, ligesom 25% af respondenterne angiver, at de har været vant til at benytte et andet redskab end Energistyrelsens, og 21,4% angiver, at deres rådgiver bruger egne TCO-værktøjer.

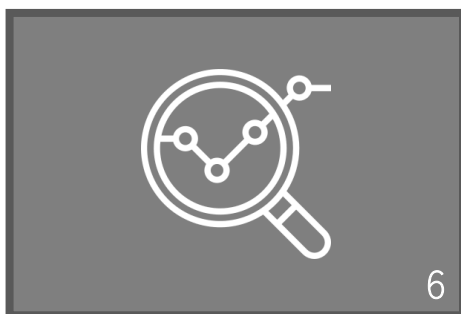
Undersøgelsen, og de tilhørende interviews, viser, at den manglende brug af Energistyrelsens vejledning i flere selskaber kun i mindre omfang kan tilskrives mangler eller modstand mod Energistyrelsens vejledning. Snarere er der tale om, at en større del af selskaberne allerede havde metoder og modeller til at foretage totaløkonomiske vurderinger inden vejledningen fra 2017, og en del af disse er fortsat af det spor. Blot 14,3% og 7,1% angiver således også, at vejledningen har mangler henholdsvis at den er for kompliceret.

Figur 15: Hvad er årsagen til, I anvender disse fremfor, eller som supplement til, Energistyrelsens vejledning? Du har mulighed for at vælge flere svar.



n = 28

Indholdsfortegnelse



Om undersøgelsen

6



Generel anvendelse af TCO

10



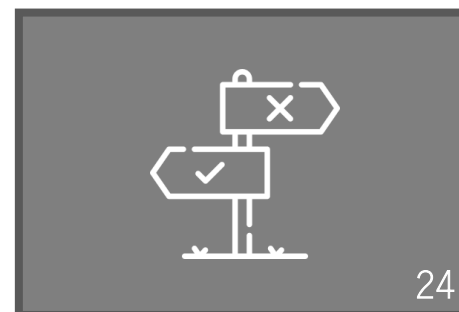
Brug af vejledning

15



Udfordringer ved TCO

21



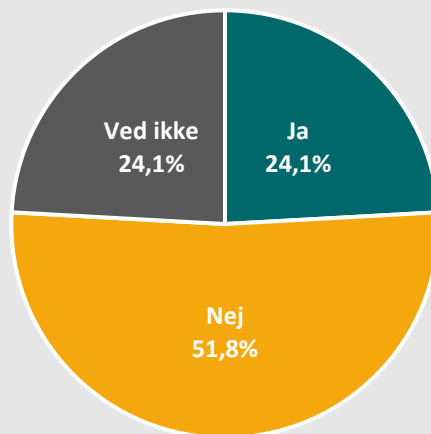
Hensyn ifm. investeringer

24

Manglende brug af TCO skyldes snarere manglende kendskab end at det er kompliceret

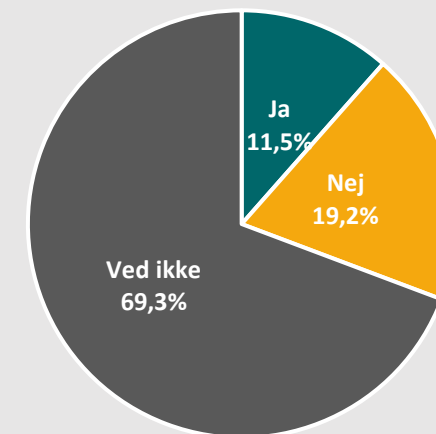
Over halvdelen, 51,8%, af de vandselskaber, der allerede benytter totaløkonomiske vurderinger, oplever ikke udfordringer i brugen heraf, mens lidt under en fjerdedel gør. Blandt de vandselskaber, der ikke benytter totaløkonomiske vurderinger, angiver 11,5%, at de oplever, at der er udfordringer forbundet med at begynde at bruge dette. Næsten 7 ud af 10 angiver dog "ved ikke", hvilket kan dække over, at man ikke har undersøgt muligheden for at bruge totaløkonomiske vurderinger, at man ikke ved, hvilke udfordringer der kan være forbundet med dette eller andre forklaringer.

Figur 16: Oplever I generelt udfordringer i at bruge totaløkonomiske vurderinger?



n = 58

Figur 17: Oplever I generelt udfordringer i at begynde at bruge totaløkonomiske vurderinger?



n = 52

De primære udfordringer ved brug af totaløkonomi er manglende kendskab og kapacitet, samt manglende tro på gevinst ved indsatsen

I forlængelse heraf har vi spurgt vandselskaberne, hvilke udfordringer det er, der opleves i forbindelse med brug af TCO-beregninger.

Den mest hyppigt nævnte udfordring er, at der mangler kapacitet i selskabet til at kunne foretage den totaløkonomiske vurdering. Interviewene har således også indikeret, at på trods af Energistyrelsens vejledning på området, er det fortsat en proces med flere trin, der kræver noget af organisationen, og som det til tider kan være ressourcekrævende at gennemføre.

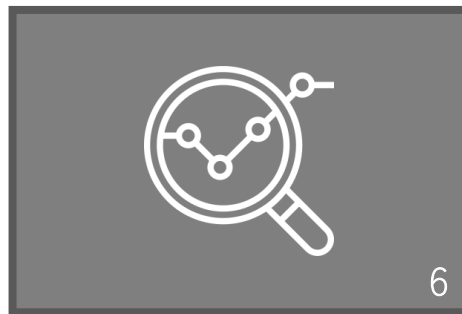
Samtidig angiver en fjerdedel af forsyningerne, at indsatsen ikke står mål med den potentielle gevinst, sådan at tiden brugt på den totaløkonomiske vurdering risikerer at matche eller overstige den økonomiske gevinst, der kan være forbundet med at købe ind totaløkonomisk.

Ydermere angiver 18,1%, at der er et manglende referencegrundlag på området, hvor eksempelvis data om et produkts levetid eller fremtidige omkostninger kan være mangelfulde. Samtidig har flere i interviewene også nævnt, at disse tal ofte er forbundet med en vis usikkerhed.

Figur 18: Hvad oplever I som udfordringer i forhold til at anvende totaløkonomi i vurdering af jeres investeringer? Du har mulighed for at vælge flere svar.



Indholdsfortegnelse



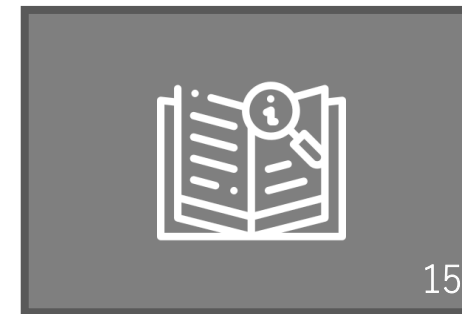
Om undersøgelsen

6



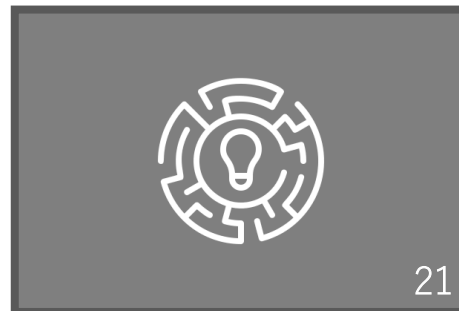
Generel anvendelse af TCO

10



Brug af vejledning

15



Udfordringer ved TCO

21



Hensyn ifm. investeringer

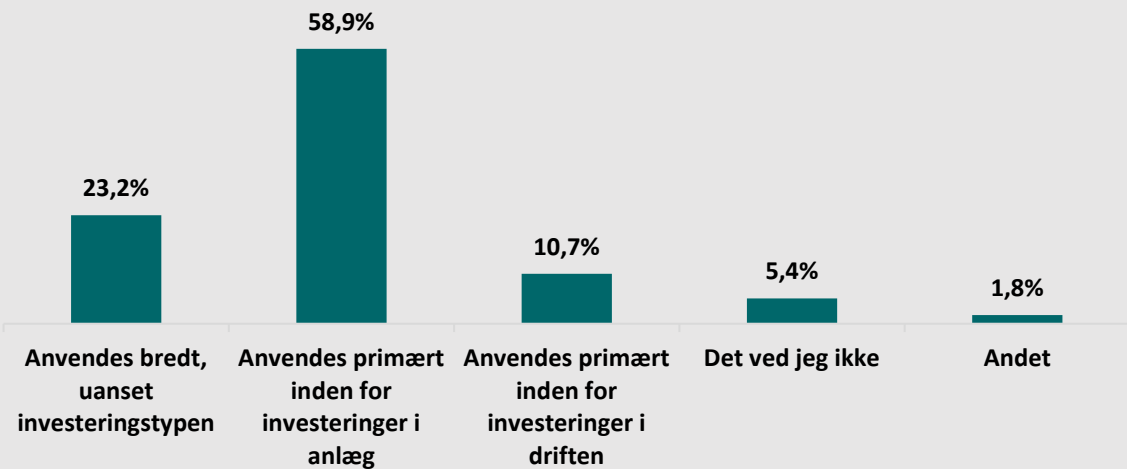
24

TCO-beregninger anvendes primært ved anlægsinvesteringer, og når der er tale om større investeringer

Et vandselskabs investeringer i løbet af et år kan spænde bredt fra materiel til få tusinde kroner til udskiftning af kilometervis af vandværk eller store nye anlægsprojekter. 23,2% af vandselskaberne, der benytter totaløkonomiske vurderinger, anvender dette bredt uanset investeringstypen, mens størstedelen, 58,9%, primært anvender det inden for investeringer i anlæg.

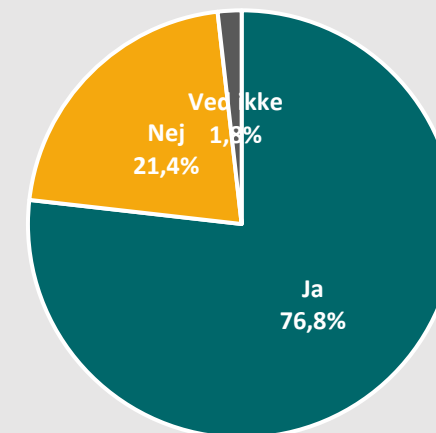
Samtidig angiver 76,8% af respondenterne, at anvendelsen af totaløkonomiske vurderinger afhænger af størrelsen på investeringen. Dette modsvarer fint, at én udfordring ved brugen af totaløkonomi kan være, at indsatsen ikke står mål med gevinsten i nogle tilfælde.

Figur 19: Er anvendelsen af totaløkonomiske vurderinger lige udbredt på alle investeringstyper, eller er det særligt fremtrædende hos nogle?



n = 56

Figur 20: Er anvendelsen af totaløkonomiske beregninger afhængig af størrelsen af investeringer?



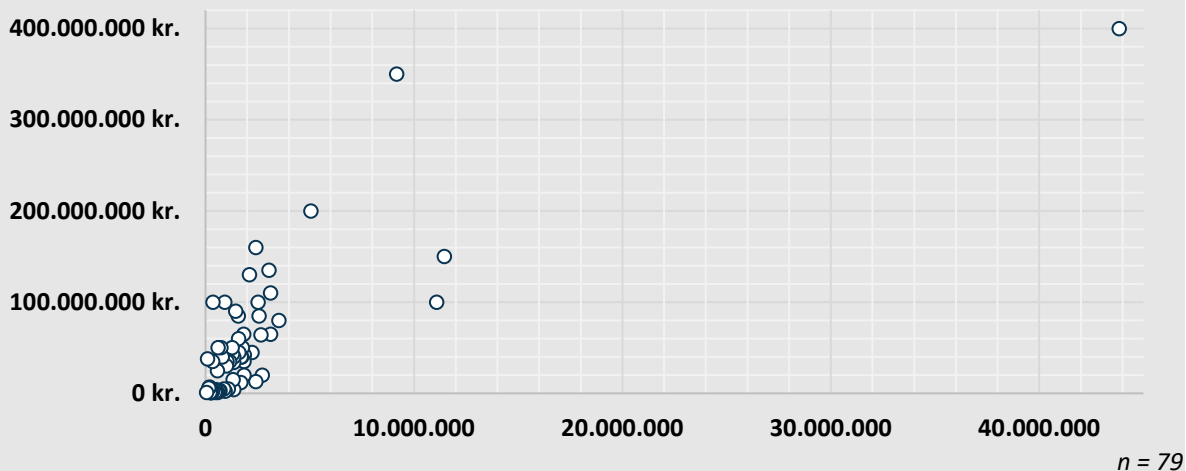
n = 56

Jo større forsyning, jo større investeringer og des mere anvendelse af TCO – men også de mindre forsyninger anvender TCO

Figuren til venstre viser forholdet mellem vandselskabernes årlige investeringer i kroner og deres årlige debiterede vandmængde. Data om de årlige investeringer er oplyst af vandselskaberne selv. Figuren viser, at størrelsen på vandselskabet, eller den debiterede vandmængde, følger de årlige investeringer generelt.

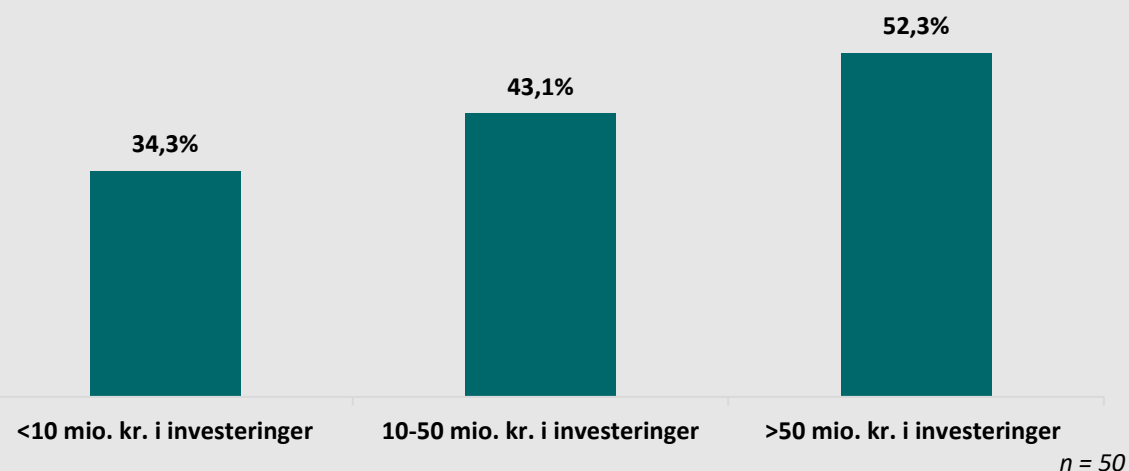
Samtidig viser undersøgelsens tal også, at vandselskabets investeringsomfang har betydning for, hvor stor en andel af vandselskabets investeringer, der er omfattet af totaløkonomiske vurderinger. Vandselskaber med under 10 mio. kroner i investeringer årligt, har 34,3% af deres investeringskroner omfattet af totaløkonomiske vurderinger, mens tallet er 43,1% for selskaber med 10-50 mio. kroner i årlige investeringer, og 52,3% for selskaber med mere end 50 mio. kroner i årlige investeringer.

Figur 21: Forhold mellem årlige investeringer (kr.) og årlig debiteret vandmængde (m3)



Figur 22: Hvor stor en procentdel af jeres samlede investeringer vil du anslå er omfattet af totaløkonomiske vurderinger?

Gennemsnitlig procentdel af investeringer omfattet af totaløkonomiske vurderinger



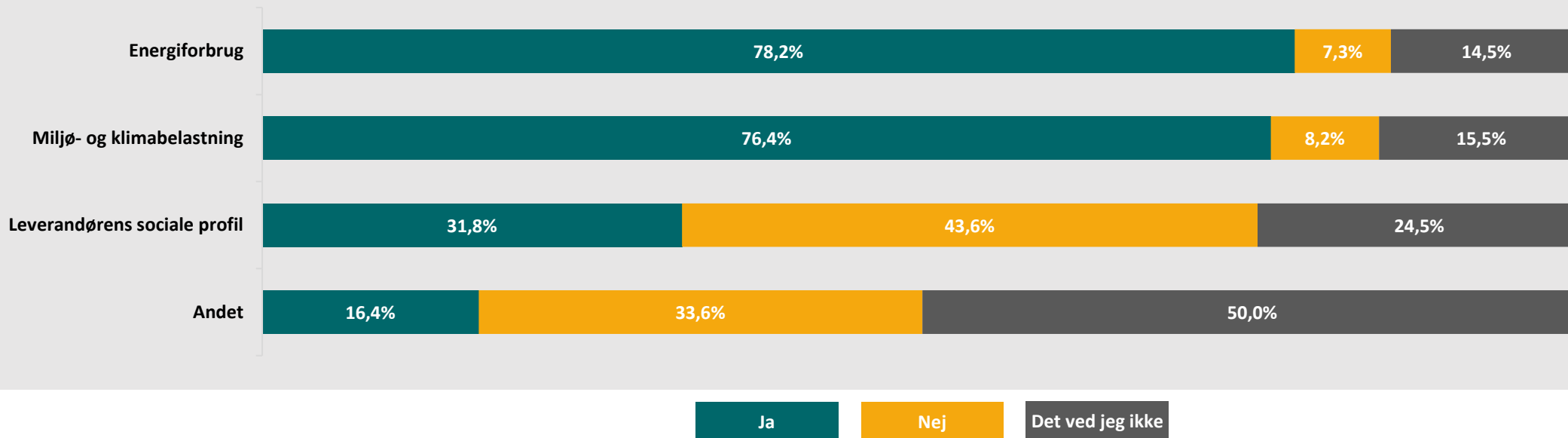
Hensyn til energi, miljø og klima fylder meget i forsyningernes beslutninger om investeringer – ud over TCO

Foruden totaløkonomiske vurderinger, fylder andre hensyn også en del i forbindelse med investeringer for de fleste forsyninger.

Særligt energiforbrug samt miljø- og klimabelastning er et hensyn, der har betydning for de fleste vandselskabers investeringsbeslutninger, mens 31,8% også angiver, at leverandørens sociale profil har en betydning.

Blandt "andet" angives eksempelvis lokal forankring, sporbarhed, serviceniveau, leveringstid og stabilitet.

Figur 23: Er der andre hensyn end vurdering af investeringens totaløkonomi, som påvirker jeres valg af investering?

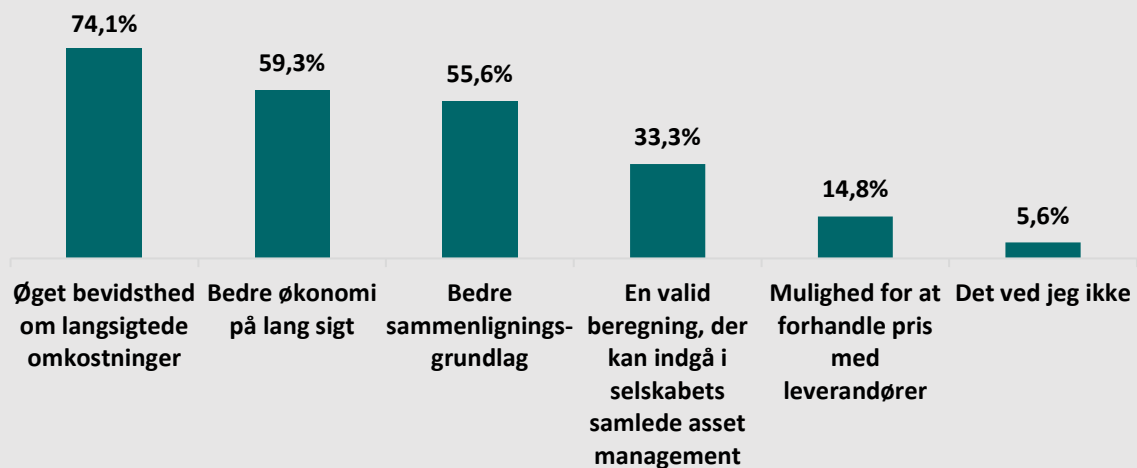


n = 110

Værdien i TCO ligger i øget bevidsthed om langsigtede omkostninger, bedre økonomi på sigt og et bedre sammenligningsgrundlag

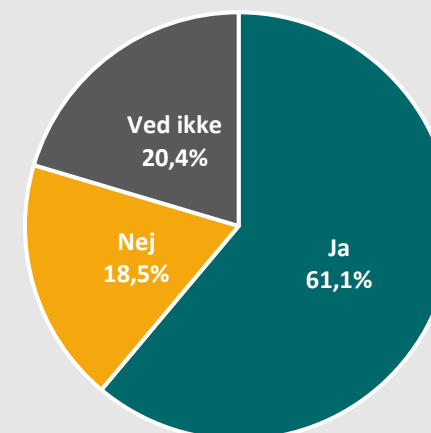
Et flertal af respondenterne, der benytter totaløkonomiske beregninger, 61,1%, oplyser, at brugen af dette, har fået dem til at træffe en anden beslutning om investering, end de ellers ville have foretaget. Værdien ligger særligt i en øget bevidsthed om langsigtede omkostninger, der ellers kan være mindre synlige almindeligvis, ligesom et flertal også angiver, at det giver bedre økonomi på lang sigt og et bedre sammenligningsgrundlag mellem flere produkter. Samtidig angiver en tredjedel, at totaløkonomiske vurderinger er en valid beregning, der indgår i selskabets samlede asset management, og flere personer i interviewene har således også indikeret, at brugen af totaløkonomiske vurderinger er en brik i flere selskabers samlede asset management.

Figur 24: Hvad oplever du, I får ud af at benytte totaløkonomiske beregninger ved investeringer? Du har mulighed for at vælge flere svar.



n = 54

Figur 25: Har brugen af totaløkonomisk beregninger fået jer til at træffe en anden beslutning om investering, end I ellers ville have foretaget, hvis I ikke havde brugt dette?



n = 54



Om Pluss

Vi skaber opbakning til strategiske ledelsesbeslutninger i virksomheder, organisationer og samfundsinstitutioner, når vi bistår dem med at udvikle deres governance, strategi, ledelse og organisation, så de kan realisere deres potentialer. Vores 35 medarbejdere har base på kontorer i Aarhus og i København. I vores adfærd og tænkning styres vi af tre værdier: Værdiskabelse, fairness og troværdighed.